1852. No. 82. C.

LEEUWARDER COURANT.

DINGSDAG den 12 OCTOBER.

De COMMISSARIS DES KONINGS in de provincie *Friesland*,

Brengt bij deze ter kennis van de belanghebbenden, dat op heden invorderbaar gesteld en tot dat einde afgezonden zijn het primitive patent-kohier over de dienst 1852/3, van de gemeente *Leeuwarden*, (tweede gedeelte) en de eerste suppletoire patent-kohieren, derzelfde dienst van al de gemeenten dezer Provincie, uitgezonderd *Schiermonnik-oog*, *Oudega*, *Gaast*, *Stavoren* en *Hindeloopen*, en dat men tegen verkeerde of te hooge aanslagen welke in voormelde kohieren mogten bestaan of worden verondersteld, zich bij reclame gerigt aan Heeren Gedeputeerde Staten dezer Provincie zal kunnen voorzien, mits zij behoorlijk ingerigt, met bijvoeging der vereischte bijlagen binnen *drie* maanden na den dag van afkonding der Kohieren zij ingediend, des verkiezende bij den Controleur der Directe Belastingen, In- en Uitgaande Regten en Accijnsen, in de divisie van Contrôle waarin de aanslag is geschied.

Den belanghebbenden wordt verder aangeraden op dezen termijn van indiening wel te letten, aangezien zij bij overschrijding daarvan door eigene schuld zouden hebben veroorzaakt dat op hunne reclames geen acht konde worden geslagen.

Leeuwarden, den 8 October 1852.

De Commissaris des Konings,
VAN PANHUIJS.

De middelprijzen van de *in-* en *uitlandsche Tarwe* en *Rogge*, waarnaar de setting van den prijs van het *Tarwe-*, *Rogge-* en *Zwitserschbrood* moet worden geregeld, zijn op de markt van Vrijdag den 8 October 1852, te *Leeuwarden*, geweest als volgt:

Van de *Tarwe* per mudde	*f* 8,85.
Van de *Rogge* per last, voor het *Roggebrood* . . .	- 206,00.
Van de *Rogge* per last, voor het *Zwitserschbrood* . . .	- 206,00.

Leeuwarden, den 9 October 1852.

De Commissaris des Konings in de provincie Friesland,
VAN PANHUIJS.

BEKENDMAKING.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS der stad *Leeuwarden*,

Gelet op het besluit van Heeren Gedeputeerde Staten dezer Provincie, van den 30 September 1852, no. 61, ter uitvoering van Zijner Majesteits besluit van den 21sten bevorens, no. 37, houdende goedkeuring der door de Provinciale Staten vastgestelde besluiten, betrekkelijk de provinciale reglementen op de herziening en instandhouding der floreen-registers en op de stemming van generale-, districts- en particuliere floreen-ontvangers,

Brengen, bij deze, ter kennis van de Ingezetenen, dat *laatstgemelde* besluiten, afzonderlijk zijn gedrukt en verkrijgbaar gesteld, bij de Weduwe *M. van den Bosch*, te Leeuwarden, tegen den prijs van *vier* Cents.

Leeuwarden, den 11 October 1852.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
J. H. BEUCKER ANDREÆ.
De Secretaris,
M. S. DE WAL.

'sGRAVENHAGE, den 9 October.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van Donderdag zijn ingekomen:

a. de navolgende in het vorige zittingjaar onafgedaan gebleven wets-ontwerpen, te weten:

1°. dat houdende regeling der strafwetgevende magt van de waterschapsbesturen;

2°. dat tot vaststelling van het reglement op het beleid der regering in Nederlandsch Indië;

3°. dat tot vaststelling van het reglement op het beleid der regering in West-Indië;

4°. dat tot regeling van het muntwezen in West-Indië en ter Kuste van Guinea;

5°. dat tot regeling van het gebruik van het koloniaal batig slot over 1850, en

6°. dat tot wijziging der bestaande toltarieven op Sint Martin (Nederlandsch gedeelte), waarvan het eerste, vierde en vijfde zijn gewijzigd geworden;

b. afschrift eener tusschen Nederland en Wurtemberg gesloten overeenkomst tot wederkeerige uitlevering van boosdoeners.

De commissie van rapporteurs voor het wets-ontwerp tot wijziging der wetten tot regeling der begrooting van uitgaven op het Fonds voortspruitende uit de koopprijzen van Domeinen en tot amortisatie van schuld over 1851, heeft haar eindverslag ter tafel gebragt. De beraadslaging over dat wets-ontwerp is bepaald op aanstaanden Maandag, des voormiddags ten elf ure.

Naar aanleiding van art. 132 van het reglement van orde heeft de Kamer besloten dat alle werkzaamheden, zoo van haar zelve of van benoemde commissien, die in de vorige zitting onafgedaan zijn gebleven, voor zooverre zij niet de behandeling van voorstellen des Konings betreffen, in deze zitting zullen hervat worden. Onder die werkzaamheden behoort onder anderen het nemen eener beslissing omtrent de conclusien op de rapporten uitgebragt door de respective commissien wegens:

1°. het jaarlijksch verslag omtrent den toestand der kolonien over 1849, voor zooveel de West-Indiën betreft;

2°. het verslag wegens de rekeningen omtrent de 3 percents leening en de conversie van 1844, en

3°. het verslag nopens de rekening betrekkelijk het Fonds van kolonisatie van behoeftigen.

De Vergadering heeft besloten de beraadslaging over die conclusien te houden op Maandag aanstaande, na afloop der behandeling van het hierboven vermelde wets-ontwerp.

In deze zelfde Vergadering heeft de heer *de Lom de Berg*, na in handen des Voorzitters de bij de Grondwet gevorderde eeden te hebben afgelegd, zitting genomen.

Eene commissie van leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal heeft heden namiddag het door die Kamer vastgestelde, Adres van Antwoord op de Troonrede bij de opening der tegenwoordige zitting aan Z. M. den Koning aangeboden.

Door Z. M. den Koning is op dit Adres het volgende geantwoord:

„Mijne Heeren! Ik verneem met voldoening, dat de Kamer Hare gewigtige taak met moed hervat.

„Van Hare ijverige medewerking verwacht Ik goede vruchten voor het welzijn des Vaderlands, in welks toestand zich, dank zij den Allerhoogsten, veel gunstigs voordoet.

„Ik verzoek U, Mijne Heeren! der Kamer uit Mijnen naam dank te zeggen voor Haar Adres."

— Gisteren is in de afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal het onderzoek over de ontwerpen van wet der staatsbegrooting voor 1853, voortgezet. Bij die begrooting, den 27 Sept. ll. door den minister van finantien ingediend, worden de uitgaven voorgesteld als volgt: I. Huis des Konings *f* 800,000. II. De Hooge Collegien van Staat en het Kabinet des Konings *f* 562,804, III. Depart. van Buitenlandsche Zaken *f* 485,966, IV. Departement van Justitie *f* [illegible]562.28, V. Depart. van Binnenlandsche Zaken *f* 5,304,251.64, VI. Depart. voor de Zaken der Herv. Eeredienst, enz. *f* 1,663,701.45½, VII. Depart. voor de Zaken der R. Kath. Eeredienst *f* 557,646.68½, VIII. Departement van Marine *f* [illegible],02½, IXa. Nationale Schuld *f* 35,993,773.62, IXb. Departement van [illegible] *f* 6,224,884 11, X. Departement van Oorlog *f* 10,400,000, XI. Departement van Kolonien *f* 114,209.50, XII. Onvoorziene Uitgaven 100,000; totaal *f* 70,074,828.31½. De middelen en inkomsten worden geraamd als volgt: 1. Directe belastingen *f* 18,743,525, 2. Accijnsen *f* 19,603,018,99½, 3. Indirecte belastingen *f* 9,453,000, 4. In- en Uitgaande Regten en Scheepvaart-regten *f* 14,230,660, 5. Regt van waarborg op de Gouden- en Zilveren werken *f* 161,000, 6. Domeinen *f* 1,190,123.96½, 7. Opbrengst der Posterijen *f* 1,300,000, 8. Opbrengst der Staats-Loterij *f* 400,000, 9. Opbrengst der uitgegeven Acten voor de Jagt en Visscherij *f* 63,000, 10. Regt op de Mijnen *f* 193.43, 11. Verschillende ontvangsten en Toevallige Baten *f* 1,094,251, 12. De Onvervreemdbare Renten ten laste van Belgie *f* 400,000, 13. De uitkeeringen uit 's rijks Overzeesche Bezittingen, tot kwijting der renten ten laste dier bezittingen daargesteld *f* 9,800,000, 14. Voorloopig beschikbaar op het vermoedelijk batig slot der koloniale administratie hier te lande *f* 4,700,000; totaal *f* 71,685,772.39. Latende alzoo een vermoedelijk batig saldo van *f* 1,610,944.07½.

— Gisteren heeft de procureur-generaal bij den Hoogen Raad, mr. *G. A. G. van Maanen*, zijne conclusie voorgedragen in de beide zaken, betreffende eene vordering uit de nalatenschap van wijlen Koning *Willem II*; als: *a.* van *J. C. Enthoven* oorspronkelijke eischer tegen die erfgenamen, tot betaling van *f* 86,227.04, wegens leverantien, en *b.* van meergemelde erfgenamen als verweerders en eischers in vrijwaring tegen *L. J. Enthoven en Co.*, gedaagden in vrijwaring. De conclusie strekt: 1. tot toewijzing der vordering van den oorspronkelijken eischer tot een bedrag van *f* 82,122.70, met de renten van den dag der dagvaarding, alsoo tot veroordeeling van de erfgenamen tot de betaling van dat bedrag benevens de kosten van den oorspronkelijken eisch; 2. wat betreft der erfgenamen eisch in vrijwaring tegen *L. J. Enthoven en Co.*, strekt de conclusie tot veroordeeling van de firma in de betaling der vordering van den oorspronkelijken eischer *C. J. Enthoven*. De uitspraak is bepaald op 12 November aanstaande.

— De wet op de regeling van de straf-wetgevende magt der waterschaps-besturen, welke gedurende de afgeloopene zitting van de Staten-Generaal onafgedaan is gebleven, is op nieuw, en volgens de memorie van den minister van binnenlandsche zaken, naar aanleiding der destijds gewisselde stukken gewijzigd, aan de Tweede Kamer voorgedragen.

Z. Exc. de minister heeft daarbij verklaard, dat, terwijl in de behoefte, welke de voordragt der onderwerpelijke verordening heeft gevorderd, moet worden voorzien, zulks niet zal leiden tot het verschuiven van de voordragt der zoo noodzakelijke, bij art. 191 der Grondwet bedoelde algemeene wet. Naar het oordeel des ministers, is nu de gelegenheid daar, om te doen uitkomen, of, nopens de hoofdbeginselen op het beheer van den waterstaat, tusschen de wetgeving en de regering overeenstemming van gevoelens bestaat, opdat de algemeene regeling van dit onderwerp met te meer vertrouwen kunne worden voorbereid, waarvan de moeijelijkheid ook door het Fransche bestuur zoo zeer is erkend, dat bij de decreten van 1810 en 1811, betreffende deze aangelegenheden, uitdrukkelijk is bepaald, dat alles, wat het beheer van den waterstaat aanging, hier te lande op den ouden voet zou blijven.

De minister verklaart verder, dat er dringende behoefte is aan strafbedreiging tegen het *overtreden van waterschaps keuren* in de gewesten, in welke geenszins door provinciale verordeningen in de in dit opzigt bestaande leemte is voorzien; dat sedert lang het gemis is gevoeld eener wettelijke voorziening, in het geval dat besturen van waterschappen *weigeren* of *nalatig* blijven te doen hetgeen, waartoe zij *wettig* verpligt zijn; dat men tegen de zoodanige met klem moet kunnen te werk gaan, en dat, bij langer verwijl, het oppertoezigt van den Koning en van de Staten op den waterstaat, wel uit de Grondwet kan worden weggenomen; dat, indien waterschappen in meer dan eene provincie gelegen zijn, en de Prov. Staten of hunne Gedeputeerden *sich deswege niet kunnen verstaan*, de zaak, waardoor gewigtige belangen op het spel kunnen worden gezet en de Staat voorts tot uitgaven kan worden genoodzaakt, waartoe deze niet verpligt is, niet *onafgedaan* moet kunnen blijven, waardoor soms eene geheele streek in gevaar kan worden gebragt; dat aan de Regering de magt moet worden verzekerd, om daarin te voorzien, en dat het somwijlen genoegzaam zal zijn, dat men wete, bij blijvend verschil van gevoelen, dat die magt bestaat.

Z. E. heeft daarbij gewezen op verschillende omstandigheden, betreffende waterschaps besturen, die reeds hebben plaats gehad, en ook op andere, die zich nog kunnen voordoen, als: de regeling van het maalpeil van Rijnland, na het droogmaken van het Haarlemmer-meer; het reglement voor dit Hoogheemraadschap; het Waterschap van Woerden, en het polder-bestuur van Asperen.

LEEUWARDEN, den 11 October.

Bij Z. M. besluit van den 2 October 1852, no. 65, is aan den heer mr. *U. H. Wielinga Huber*, op zijn daartoe gedaan verzoek, met den 1 November aanstaande, eervol ontslag verleend uit zijne betrekking van raadsheer in het provinciaal geregtshof in Friesland.

— Uit Bolsward wordt dd. 9 dezer berigt: Donderdag namiddag heeft er, bij het tigchelwerk alhier, ten gevolge van het omslaan eener zeilboot, waarin zich bevonden: *Jan Johannes Teernstra*, arbeider te Wolsum, en *Pieter* en *Tjitske Gerrits Oppenhuizen*, timmerman, mede aldaar wonende, een treffend ongeluk plaats gehad, dewijl daarbij de eerstgenoemde, zijnde vader van een huisgezin, bestaande uit zijne vrouw en acht nog jeugdige kinderen, en de laatstgemelde, eene jonge dochter van circa 19 jaren, zijn verdronken.

— Van Workum wordt dd. 8 dezer berigt: Dingsdag namiddag, toen het hevig uit het noordwesten waaide en er nu en dan geweldige stormbuijen uit dien hoek woedden, is nabij deze stad gestrand het Zweedsche schoonerschip *Oscar*, kapitein *Tollesson*, met ballast van Amsterdam naar de Oostzee, waarvan den volgenden morgen de stuurman en een matroos met de sloep behouden aan den dijk kwamen. De kapitein, de loods en twee man der equipagie werden 2 uur later door middel van een vlit aan boord gebragt van 's rijks-recherche vaartuig no. 1, schipper *J. Bakker*, zoodat men geene menschenlevens te betreuren heeft.

— De minister van binnenlandsche zaken heeft, krachtens art. 99 laatste zinsnede der kieswet, na Gedep. Staten van deze Provincie te hebben gehoord, bij beschikking van den 2 October ll., naar aanleiding der daartoe gedane verzoeken van eenige kiezers te *Vrouwen-Parochie* en *St. Jacobi-Parochie*, gemeente HET BILDT, alsmede van eenige ingezetenen van het dorp *Berlicum*, gemeente MENALDUMADEEL, met wijziging zijner beschikking van den 10 November 1851, in het hoofd-kiesdistrict *Leeuwarden* de navolgende onder-kiesdistricten aangewezen:

Gemeente LEEUWARDEN, hoofdpl. *Leeuwarden.*

1ste Onder-kiesdistrict LEEUWARDERADEEL, Gemeenten: Finkum, Hijum, Stiens, Britsum en Cornjum. — Hoofdpl. *Stiens.*

2de Onder-kiesdistrict LEEUWARDERADEEL, Gemeenten: Jelsum, Lekkum, Miedum, Huizum, Goutum, Hempens en Teerns. — Hoofdpl. *Leeuwarden.*

3de Onder-kiesdistrict LEEUWARDERADEEL, Gemeenten: Wirdum en Swichum. — Hoofdpl. *Wirdum.*

1ste Onder-kiesdistrict MENALDUMADEEL, Gemeenten: Menaldum, Dronrijp, Beetgum, Schingen, Slappeterp. — Hoofdpl. *Menaldum.*

2de Onder-kiesdistrict MENALDUMADEEL, Gemeenten: Berlicum, Wier en Klooster Anjum. — Hoofdpl. *Berlicum.*

3de Onder-kiesdistrict MENALDUMADEEL, Gemeenten: Engelum, Marssum, Deinum, Blessum, Boxum met Ritzumazijl, behoorende onder Marssum. — Hoofdpl. *Deinum.*

Gemeente FRANEKER, Hoofdpl. *Franeker.* Gemeente FRANEKERADEEL, Hoofdpl. *Franeker.* Gemeente HARLINGEN, Hoofdpl. *Harlingen.* Gemeente BOLSWARD, Hoofdpl. *Bolsward.* Gemeente BARRADEEL, Hoofdpl. *Sexbierum.*

1ste Onder-kiesdistrict het Bildt, Gemeente Sint Anna-Parochie. — Hoofdpl. *Sint Anna-Parochie.*

2de Onder-kiesdistrict het Bildt, Gemeente Sint Jacobi-Parochie. — Hoofdpl. *Sint Jacobi-Parochie.*

3de Onder-kiesdistrict het Bildt, Gemeente Vrouwen-Parochie. — Hoofdpl. *Vrouwen-Parochie.*

1ste Onder-kiesdistrict Wonseradeel, Gemeenten: Makkum, Idsegahuizum, Piaam, Gaast, Ferwoude, Engwier, Cornwerd, Zurich. — Hoofdpl. *Makkum*

2de Onder-kiesdistrict Wonseradeel, Gemeenten: Tjerkwerd, Greonterp, Dedgum, Hieslum, Parrega, Allingawier, Longerhouw, Exmorra, Burgwerd, Hichtum, Hartwerd, Ugoklooster, Oldeklooster en Schettens. — Hoofdpl. *Bolsward.*

3de Onder kiesdistrict Wonseradeel, Gemeenten: Witmarsum, Arum, Lollum, Kimswerd, Pingjum, Wons, Schraard. — Hoofdpl. *Witmarsum.*

1ste Onder-kiesdistrict Tietjerksteradeel, Gemeenten: Oudkerk, Wijns, Giekerk, Oenkerk, Rijperkerk, Tietjerk, Suawoude en Hardegarijp. — Hoofdpl. *Rijperkerk.*

2de Onder-kiesdistrict Tietjerksteradeel, Gemeenten: Bergum, Garijp, Suameer, Eernewoude, Eestrum en Oostermeer. — Hoofdpl. *Bergum.*

— De minister van oorlog heeft de chefs der corpsen van het leger gemagtigd, om aan de miliciens der ligting van 1849 vergunning te verleenen, tot het aangaan van een huwelijk.

— Uit eene van wege het departement van justitie gedane maandelijksche opgave, nopens de bevolking der gevangenissen in de plaatsen, waar tot dus verre het cellulaire strafstelsel in werking is, blijkt, dat het totaal getal cellen voor eenzame opsluiting bestemd bedraagt 387; dat het grootst getal gevangenen tegelijk aanwezig geweest in de maand Augustus jl. klom tot 360, en het kleinst getal 274. Het schijnt dus te blijken, dat bij de toepassing der straf dit stelsel meer en meer door de regterlijke collegien wordt gehuldigd.

— Men verneemt, dat eerlang aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal een wets-ontwerp zal worden aangeboden, strekkende tot goedkeuring van het huwelijk, door Z. K. H. Prins *Hendrik* der Nederlanden aan te gaan, met eene der dochters van Z. D. H. den hertog *Bernhard* van Saksen-Weimar-Eisenach.

— Men berigt uit 's Gravenhage dat de minister *Thorbecke* zich *ad interim* ook met de portefeuille van buitenlandsche zaken zou belasten.

— Door den Raad der stad Amsterdam is met algemeene stemmen tot Hoogleeraar in de regtsgeleerdheid en staatswetenschappen aan het athenaeum illustre, benoemd de heer mr. *J. de Bosch Kemper*, advocaat-generaal bij het Hof van Noord-Holland.

— Ten gevolge der bij de artillerie plaats gehad hebbende veranderingen is dezelve thans gestationneerd als volgt:

Reg. *Rijdende-Artillerie:* 1 compagnie te 's Hage, 3 compagnien te Leyden, benevens het depôt en de hoofd-administratie.

Reg. *Veld-Artillerie:* 5 compagnien, depôt en hoofd-administratie te Utrecht, 6 compagnien te Amersfoort.

1ste Reg. *Vesting-Artillerie:* 3 compagnien te Helder, 3 compagnien te Amsterdam, 2 compagnien te Groningen, 4 compagnien, het depôt en de hoofd-administratie te Delft.

2de Reg. *Vesting-Artillerie:* 3 compagnien te Vlissingen, 2 compagnien te Bergen-op-Zoom, 2 compagnien te Dordrecht, 1 compagnie te Brielle, 4 compagnien, het depôt en de hoofd-administratie te Breda.

3de Reg. *Vesting-Artillerie:* 3 compagnien te 's Bosch, 3 compagnien te Maastricht, 2 compagnien te Gorinchem, 4 compagnien, depôt en hoofd-Administratie te Nijmegen.

Corps **Pontonniers** in zijn geheel te Zutphen, terwijl de luitenant-generaal, inspecteur van het wapen, te 's Gravenhage verblijf houdt.

— Men schrijft uit Zwolle, dd. 6 dezer:

»Dezer dagen is bij den Hoevenburg, drie kwartiers van deze stad, een wolf gezien; men heeft hem reeds sedert acht dagen in den omtrek vernomen; ook werden reeds eenige schapen en lammeren zijne prooi. Men meent een tweede opgemerkt te hebben, die logger loop had en derhalve voor een dragtig wijfje gehouden wordt. Zij moeten zich ophouden in de nabijheid van het landgoed *den Aalterdinck* en wel in de dennebosschen, de bekende Ossen- en Bolderbosschen, 2 uren van Zwolle; er zal wel spoedig jagt op gemaakt worden.

Voor ongeveer 20 jaren, hield zich aldaar ook een wild varken op, hetwelk toen door den heer *Boogman* geschoten is.

Reën en herten komen nog gedurig; voor eenige weken waren er nog twee midden op den straatweg nabij Zwolle.

— Men meldt uit Hoogeveen, dd. 5 dezer: Ten gevolge der in den afgeloopen nacht gevallen stortregens is een dam in de Hoogeveensche vaart nageenoeg op de hoogte van de Oude Willem-Moessluis doorgebroken, en is eene aldaar nieuw gebouwde brug door de maatschappij, wegens den sterken drang des waters, bezweken, zoodat de passage aldaar gestremd is. Ook op den boekweitoogst oefenen de thans veelvuldig vallende regens een schadelijken invloed.

— De Fransche bladen deelen het besluit mede, waarbij de Spaansche regering de conversie der uitgestelde schuld in werkelijke, die eerst in 1869 was beloofd reeds nu uitschrijft. De 'sjaarlijks te converteren som zal door het bestuur worden opgegeven; thans is 400 millioen realen daarvoor bepaald, en wel tot den koers van 55 geconsolideerde renten voor 100 uitgestelde schuld.

MENGELWERK.

De Geschiedenis van een Boek.

Sedert lang is er geen boek geweest, dat bij zijne verschijning in Engeland een zoo verbazend opzien heeft verwekt en eene zoo ontzaggelijk spoedige verspreiding heeft gevonden als »*Uncle Tom's Cabin, or Negro Life in America,*" van de Amerikaansche Schrijfster Harriet Beecher Stowe, hetwelk voor eenige maanden in Boston verscheen, sedert dien tijd 20 drukken beleefde, der schrijfster tot heden 10,000 dollars opbragt, en in Engeland veelvuldig is nagedrukt. Het boek is een negerroman, vol gloeijende en deels meesterlijke Tafereelen uit het slavenleven.

De buitengewoon spoedige verspreiding van dit boek is een opmerkenswaardig teeken des tijds, en bewijst dat de abolitionistische partij in Amerika d. i. die, welke voor de geheele afschaffing van het slavenleven ijvert, als de vallende sneeuwklomp aangroeit. Wij zullen het voor de kritiek overlaten, een oordeel te vellen over de waarde van dit werk, als de Nederduitsche vertaling die gelijk wij meenen door den heer Kruseman zal worden uitgegeven, het licht ziet. Wij willen hier slechts kortelijk het lot van dit boek op Engelschen bodem onderstonden, verhalen. Tegen het einde van April dezes jaars werd een Exemplaar van het kort te voren in Amerika uitgegeven boek naar Londen gezonden en den Boekhandelaar Gilpin tot de uitgave aangeboden. Deze wees het echter af, en de Heeren Clarke en Comp. kochten het Engelsche kopijregt door tusschenkomst van den Heer Vizetelli. Deze laatste had een deel der Amerikaansche uitgave mede naar huis genomen om te lezen, terwijl hij het tweede deel aan den drukker Salisbury leende om ook diens oordeel te vernemen; deze verhaalt het volgende: »Tot 4 ure in den ochtend zat ik geheel verdiept in de lezing van dit werk. Ik weende en lachte daarbij afwisselend, en het was mij niet mogelijk het boek ter zijde te leggen. Ik dacht echter dat hierbij de oorzaak meer in mijne eigene opgewondenheid dan in de verdiensten van de Schrijfster lag. Ik wekte derhalve mijne vrouw (iemand van een tamelijk sterk zenuwgestel) en gaf ook haar het boek te lezen; maar toen ook zij daarbij geheel het slapen vergat en, zoowel als ik, dan lachte en dan weende, toen was ik verzekerd dat men de uitgave van dit boek met gerustheid kon wagen." Reeds de daarop volgende week waren 5000 Exempl. gereed, maar de verkoop ging niettegenstaande vele aankondigingen slechts zeer langzaam voort. Eerst in Junij begon het boek meer gezocht te worden en reeds in Julij verkochten wij daarvan wekelijks bij duizend Exemplaren. In Augustus vermeerderde de aanvraag zoodanig, dat wij van den 20sten af daaraan niet meer geregeld konden voldoen. Wij hebben tegenwoordig 400 menschen, 17 snelpersen en eene menigte handpersen daarvoor in het werk, en tot heden werden de volgende quantiteiten afgezet: van de geïllustreerde uitgaven à 7 sh. 6 d. (ƒ 4,50) 5000 Ex.; van de eerste uitgave à 2 sh. 6 d. (ƒ 1,50) 30,000; van de zoogenaamde spoorweg-uitgave à 1 sh. (ƒ 0,60) 95,000; en van de penny-editon (stuivers uitgave) in afleveringen 30,000 wekelijks, zoodat er reeds 150,000 Ex. in de handen van het Engelsch publiek zijn, behalve daarenboven 100,000 Ex. à 6 d. (ƒ 0,30) aan de verschillende Couranten-depots werden afgezet. Tot zoover dit berigt van den Uitgever, die zijne uitgave de eenig regtmatige noemt, hetgeen echter volstrekt niet heeft belet, dat het boek ook door verschillende andere Uitgevers in Londen is gedrukt en verkocht geworden, zoodat de Heeren Clarke & Comp. zich waarschijnlijk van hun regt niet *genoegzaam* verzekerd hadden. Het debiet van het Boek is nog altijd vooruitgaande en het is een waarlijk merkwaardig gezigt, dat sommige Boekwinkels dezer dagen in Londen opleveren, waar *Uncle Tom's Cabin* in de winkelkasten zijn opgehoopt even als het versche brood bij den bakker.

PALESTINA.

Men leest in het Engelsche *Athenaeum* het navolgende over de opmeting van Palestina door den heer C. W. M. van de Velde.

»Hoe groot ook de bijdragen tot onze geografische kennis van het Heilige Land in de laatste jaren geweest zijn, veel bleef er nog te doen over voor het kon gezegd worden, dat wij eene dragelijk volledige beschrijving dier landstreek bezaten. Een aanmerkelijk aantal van uitstekende mannen wijdt voortdurend zijn ijver en tijd aan de bevordering dier kennis, — sommigen als verblijf houdende in de plaatsen zelve of als reizigers, anderen als geleerde onderzoekers te huis; en geen jaar gaat voorbij zonder dat eenige nieuwe werken van reisbeschrijving of onderzoek het licht zien. Maar de natuur des lands legt aan het onderzoek zoovele moeijelijkheden in den weg, — de gevaren en beletselen bij het reizen onder zijne bevolking, bestaande uit stammen van zeer befaamden naam, zijn zoo menigvuldig, — en het klimaat is zoo moeijelijk voor Europeanen, dat het niet te verwonderen is, zoo er nog groote districten onbekend en onbereisd overbleven, in spijt van de ijverigste pogingen. En al zijn dikwijls reizigers gelukkig genoeg geweest in het bereizen van zulke onbekende streken dan nog werden zij toch meermalen verhinderd in het doen van genoegzaam zekere waarnemingen, zeker genoeg om hunne ontdekkingen op de kaart over te brengen met een voldoenden graad van naauwkeurigheid.

Toen dus de heer Van de Velde, vroeger luitenant ter zee bij de Nederl. Marine, in het vorig jaar naar het Heilige Land vertrok met het plan om die gedeelten te bereizen en te onderzoeken, welke tot dusver op onze kaarten als onbekend stonden aangeteekend, of welke slechts naar gissing voorgesteld waren, — werd zijn plan met groote belangstelling gade geslagen: — want de ondernemer was gunstig bekend uit zijne reizen in de Sunda-eilanden, — als de auteur van de »Gezigten uit Neêrlands Indie" en van de groote en schoone kaart van Java, uitgegeven in 1845. Zeer weinige reizigers van practische en theoretische kennis hadden tot dus ver Palestina bezocht. — Onlangs is de heer Van de Velde herwaarts teruggekomen met de resultaten van zijnen arbeid. Hij heeft zijne taak gelukkig mogen volbrengen.

De heer Van de Velde begon zijne operatiën te Beirout, met een onderzoek in den westelijken voet van den Libanon tot aan de Leontes rivier: welken stroom hij overstak en voortging tot Hasbeya, aan den voet van den Hermon gelegen, met het doel om deze plaats tot eene der voornaamste stations voor zijne observatien te maken. Hier trof hem een ongeluk, hetwelk haast een einde aan zijne onderneming maakte. Al zijn geld en een deel zijner goederen, alleen met uitzondering van zijn Journal en instrumenten, werden hem ontstolen. Toch besloot hij zijn werk voort te zetten, waarin hij ondersteund en aangemoedigd werd door zijne Europesche vrienden te Beirout. Na den loop van den wilden en romantischen Leontes te hebben gevolgd, onderzocht hij naauwkeurig geheel Galilea; — welks noordelijk deel, Belád Bescharah, het minst bekend was, door de woestheid zijner bewoners, die het aan geene Europeanen toestaan hun land door te trekken, of ten minste het reizen hun gevaarlijk maken. De heer Van de Velde had zijn' voorspoed aldaar vooral te danken aan de omstandigheid, dat hij de Scheiks van het in opstand zijnde Belád Bescharah, ontmoette die te Tibnîn bijeen waren, toen hij er aankwam, en wier gunst hij verwierf. Zoo ontdekte hij de ligging en de puinhoopen van belangrijke oude plaatsen, onder welke Hazor en menige andere Phœnicische stad. De Wady el Kurrein, met het kasteel van dien naam, ten zuiden van Tibnîn in het omliggende land, vond hij, dat de schoonste streek van Gallilea was; rijk in niet opdroogende stroomen, eenen weelderigen plantengroei, heerlijke bosschen en romantische landschappen, — maar zeer dun bevolkt. Van hier ging de heer Van de Velde naar Acca, het omliggende land opmetende, — en voortgaande naar den berg Karmel, welke belangrijke, maar weinig bekende streek hij geheel doorzocht. Zijnen togt voortzettende naar het zuiden door Samaria, ontdekte hij de ligging van Dothan, Ai en andere gewigtige plaatsen. Van Jeruzalem uit bezocht hij de streek langs de westelijke zijden der Doode Zee, — eene vreeselijke woestijn van dorre bergen, zonder water. De kusten der Doode Zee zelve werden niet vergeten, en zorgvuldige onderzoekingen werden in het werk gesteld met het doel om de ontdekkingen te verifiëren van zekere jongste togten in die streek, door Fransche reizigers ondernomen, — tegen wier naauwkeurigheid intusschen de heer Van de Velde ernstige gronden van twijfel vond. Hij strekte vervolgens zijne reis uit door de woestijn van Berseba, — doorkruisende in onderscheiden rigtingen het land tusschen deze plaats, Gaza en het oude Ekron, en nog eenmaal naar Jeruzalem terugkeerende. Van hier ging hij voort met zijn onderzoek van de noordelijke deelen van Judea tot den Jordaan en de Doode Zee; en trok dan noordwaarts op — makende het oostelijk deel van Samaria (met name van Sichem tot aan den Jordaan) tot het veld zijns onderzoeks, nagaande en zich verzekerende van de ligging en overblijfselen van Akrabi, Daumeh, Fasaëlus, de oase van Kurrawa, de Wadi el Feryah, en andere gewigtige punten. Toen trok hij den Jordaan over, waar, naar oude schrijvers, Pella zal gelegen hebben; en hij smaakte de voldoening van de overblijfselen er van te vinden, zoo als zij het eerst ontdekt waren door Irby en Mangles, wier bepaling en beschrijving — tot dus ver als twijfelachtig beschouwd, — hij volkomen bevestigd vond. De streek rondom Beisan, den berg Tabor, Nazareth, Naïn en Endor, Sunem, Jisreël en het meer van Tiberias trokken vervolgens zijne opmerkzaamheid tot zich. Zijn plan om zijne reis ten oosten van dat meer uit te strekken werd ongelukkig verijdeld door de oorlogen tusschen de Druzen en de Bedouïnen. Alzoo volgde hij de vallei van den Jordaan tot het meer Huleh en de bronnen dier rivier, na vooraf eenen anderen togt in de bergen van Safeth gedaan te hebben. Op nieuw den Libanon bereikende, beklom hij de piek Tomat-Niha, waar hij een prachtig gezigt en zeer kostelijk punt van observatie had, — het vergezigt uitstrekkende over geheel Samaria. Vervolgens toog hij midden door den Libanon en over den Anti-Libanon naar Damascus — keerde terug van deze stad naar Coelo-Syrie — onderzocht daar de bronnen van den Orontes, en met groote naauwkeurigheid de wonderbare monumenten aldaar; — en, na nog verscheiden andere deelen van den Libanon opgenomen te hebben, trok hij naar Beirout om naar Europa terug te keeren."

»Gedurende zijnen geheelen uitgebreiden en moeitevollen togt stond de Heer Van de Velde de gevaren van het klimaat gelukkig door; maar tot de kust bij Sidon genaderd, werd hij aangetast door de Syrische koorts, en zou waarschijnlijk als haar offer gevallen zijn, had hij niet besloten, om zich in eene boot ter zee naar Beirout te laten voeren, — alwaar hij aan boord ging van de stoomboot, die hem weldra hersteld te Triëst overbragt."

»De resultaten van zijn onderzoek zijn, zegt men, van het hoogste gewigt voor de geografie van het Heilige Land. Nevens zijne reisbeschrijving en wetenschappelijke opmerkingen, heeft, zijn wij wel onderrigt, de heer Van de Velde niet minder dan honderd schetsen van de belangrijkste, door hem bezochte, punten gemaakt, van welke zeer weinigen vóór hem door eenig Europeaan zijn gezien. Het is te hopen, dat zijn werk weldra voor het publiek toegankelijk zal gemaakt worden.

***VERKORT VERSLAG** van den toestand der gemeente Leeuwarden, over 1851, door Burgemeester en Wethouders aan den Raad dier gemeente ingediend in de maand April 1852.*

De wettige bevolking bedroeg op den 31 December 1851 22,717, als: 10,323 mannen en 12,394 vrouwen. De feitelijke bevolking beliep op dat tijdstip 24,068, als: 11,418 mannen en 12,650 vrouwen.

Het getal personen behoorende tot de land- en zeemagt bedroeg 526, waarvan 520 tot de feitelijke en 6 tot de wettige bevolking behoorden.

Het getal gevangenen bedroeg 723, waarvan 701 tot het mannelijk en 22 tot het vrouwelijk geslacht behoorden en waaronder 29 mannen en 5 vrouwen een deel uitmaakten van de wettige bevolking.

Het getal bestedelingen en bedelaars in de koloniale gestichten der maatschappij van weldadigheid bedroeg 223 van het mannelijk en 153 van het vrouwelijk geslacht.

Het getal personen naar Noord-Amerika of andere Overzeesche Gewesten vertrokken, bedroeg voor zoo ver bekend, 4.

Met het huwelijks-register heeft men zich bij voortduring bezig gehouden. De daartoe betrekkelijke werkzaamheden zijn gevorderd tot de bewegingen welke, ten gevolge van de huwelijken, de geboorten en het overlijden sedert 1 Januarij 1850, in de gemeente hebben plaats gehad. Met het aanbrengen dezer bewegingen hield men zich bezig.

Het getal kiezers voor de leden der Tweede Kamer van de Staten-Generaal en van de Provinciale Staten bedroeg 716; dat voor de leden van den Gemeente-Raad 1019.

Het getal gemeente-ambtenaren en bedienden is 520.

Door den Raad is in den loop des jaars slechts ééne verordening, nl. die op het eindigen der veemarkt, dd. 28 Augustus 1851, vastgesteld.

Het Stedelijk Archief heeft sedert 1838, eene veel verbeterde inrigting en regeling bekomen, en heeft tevens bij eene zeer geschikte localiteit zulk een gunstig voorkomen verkregen, dat deze instelling der stad evenzeer tot nut en dienst, als tot sieraad verstrekt.

De Stads-Begraafplaats verkeert in goeden toestand. Schoon de inkomsten der begraafplaats beduidend minder zijn geweest dan in vorige jaren, ten gevolge der bekende schorsing van het tarief der begrafenis-regten, konde nogtans in de bezoldiging der doodgravers en in de uitkeering aan de opzieners en lijkbezorgers uit de overige inkomsten ruimschoots worden voorzien. Van de bezoldiging *dezer* opzieners en lijkbezorgers wordt 3 pCt. ingehouden ten behoeve van hen, die wegens ouderdom of ligchaamsgebreken, uit die betrekkingen zijn ontslagen.

Het bedrag der *gewone* en *buitengewone* ontvangsten en uitgaven over 1851 was als volgt: *Ontvangsten*, directe belastingen *f* 23,134.62½; belastingen op voorwerpen van verbruik, waarvan rijksbelasting wordt geheven *f* 148,380.41; heffingen of retributien voor het gebruik of genot van openbare gemeente-werken, bezittingen of inrigtingen en tevens wegens diensten, door of van wege het gemeente-bestuur verstrekt *f* 31,821; buitengewone ontvangsten *f* 23,491.58; totaal *f* 226,828.36½. *Uitgaven*, kosten van het gemeente-bestuur, daaronder begrepen de jaarwedden van al de beambten, belasting, perceptie-kosten der accijns-middelen, begrafenisgelden enz. *f* 27,445.50; kosten voor de publieke veiligheid *f* 12,652; toelagen voor onderstand aan behoeftigen en aan liefdadige instellingen enz. *f* 48,630; kosten van de publieke werken *f* 42,472; belastingen en ongelden *f* 1,725; kosten voor het openbaar onderwijs *f* 31,260; uitgaven voor inrigtingen tot bevordering van kunsten en wetenschappen *f* 1,000; Eeredienst *f* 6,600; onvoorziene uitgaven *f* 1,500; buitengewone uitgaven *f* 25,353.36; totaal *f* 198,647.96.

Hierbij is echter opgemerkt dat, voor zoover de onderscheidene daaronder begrepene posten voor alsnog met geene zekerheid voor het juiste bedrag konden worden opgegeven, daaromtrent voorshands de begrooting gevolgd is; terwijl die posten, welke geene verandering meer zouden ondergaan, zoodanig in ontvang en uitgaaf zijn uitgetrokken, als werkelijk heeft plaats gehad.

De staat der gemeente-gebouwen was, over het algemeen voldoende, dewijl in het onderhoud daarvan behoorlijk wordt voorzien. De gezamenlijke kosten van onderhoud en verbetering aan de gemeente-gebouwen bedroegen *f* 6310.47, die van aanbouw te zamen *f* 2636.37; totaal *f* 8946.84. Het toezigt van den stads-architect over de gebouwen, geeft reden tot tevredenheid.

De gronden, aan de gemeente behoorende, zijn insgelijks in goeden staat. De plantsoenen binnen en buiten de stads grachten, benevens de bermen van de singels, het exercitie-veld enz., zijn wel onderhouden. De opbrengsten, door de gemeente-kas daaruit getrokken, zijn van weinige of geene beteekenis. Het grasgewas wordt verpacht, terwijl een paar plekken gronds aan den Harlinger trekweg voor de sommen van *f* 5 en *f* 6 's jaars worden verhuurd.

De straten en pleinen, de grachten, sluizen of pijpen, bruggen enz., verkeeren over het geheel genomen in goeden staat en worden daarin geregeld gebouden. Ook de buurtwegen benevens de openbare rij- of landwegen en voetpaden met de daaraan verbonden kunstwerken, worden in goeden staat onderhouden.

De stads binnen- en buitengrachten mitsgaders de kanalen of trekvaarten, bevinden zich in goeden toestand.

De gezondheidstoestand der ingezetenen was, over het algemeen, zeer gunstig te noemen. Behalve de gewone catharrale ongesteldheden die echter minder dan gewoonlijk waren, vertoonden zich enkele gevallen van roodvonk. Meerder waren die van natuurlijke pokken; aan welke ziekte, voor zooveel de ingekomen berigten der geneesheeren deden blijken, in het geheel 87 lijders in behandeling kwamen, waarvan 8 zijn overleden. De aangetasten waren, op 16 uitzonderingen na, *niet* gevaccineerd.

Meer talrijk waren de gevallen van gewijzigde pokken. In het geheel kwamen er 316 lijders in behandeling, waarvan 41 *niet* gevaccineerd waren; slechts 7 dier lijders zijn overleden.

Ondanks den algemeenen gunstigen gezondheidstoestand, overtrof echter de sterfte die van het vorige jaar. Het getal overledenen bedroeg 630, waaronder 52 als levenloos zijn aangegeven; zijnde 78 meer, dan in 1850. Daarentegen was het getal der geborenen 70 meer dan in 1850, als hebbende 866 bedragen.

De gezondheidstoestand van het vee was over het geheel genomen, voldoende. Slechts 10 stuks vee werden, als door de longziekte aangetast, gedood. In het vorige jaar bedroeg dit getal 18.

Bij de onderscheidene armen-administratien werd, door de respective geneesheeren, naar eisch in de geneeskundige dienst, voorzien.

De apotheken werden, als gewoonlijk, gevisiteerd en nagenoeg allen in zeer voldoende staat bevonden.

In het stads ziekenhuis zijn in het afgeloopen jaar slechts 88 lijders opgenomen, waarvan 61 als hersteld, ontslagen en 11 overleden zijn.

De opmerking wordt hierbij gevoegd, dat deze inrigting meer aan haar doel zoude kunnen beantwoorden, wanneer daartegen geen vooroordeel bestond, dat, ondanks de zorgvuldige verpleging en oppassing der zieken nog niet is kunnen worden weggenomen, ten gevolge waarvan de opname van lijders dan ook niet naar evenredigheid toeneemt.

Er bestaat binnen de gemeente geen krankzinnigen gesticht. Behoeftige krankzinnigen worden voor hare rekening of voor die van de daartoe verpligte armbesturen naar het geneeskundig gesticht te Franeker overgebragt. Het getal der zoodanigen bedroeg den laatsten December 1851 12.

(*Vervolg hierna.*)

Herhalingschool voor Meisjes en Vrouwen.

Voor de HERHALINGSCHOOL van het Departement Leeuwarden der Maatschappij *Tot Nut van 't Algemeen*, welke eerstdaags wederom zal geopend worden, kunnen Jonge Dochters, boven de twaalf jaren oud, en de Scholen verlaten hebbende, zich aanmelden ten huize van den Onderwijzer K. MOEZELAAR, op Donderdag den 14 en Maandag den 18 October 1852, telkens des voormiddags van 10 tot 1 uur.

Bij voorkeur zullen aangenomen worden dezulken, die zich door ijver en vorderingen, in vorige jaren, hebben onderscheiden.

Bestuurders van voorn. Departement,
C. J. VAN DER VEEN, *Pt.*
R. D. SMEDING, *Secretaris.*

ZEEVAARTKUNDE.

COMMISSARISSEN VAN DE SCHOOL VOOR WIS- EN ZEEVAARTKUNDE, gevestigd te *Harlingen*, brengen ter kennis van het algemeen, dat de heropening dier School op Maandag 1 November dezes jaars zal plaats hebben, en dat op dezelve kosteloos onderwijs zal gegeven worden in de WIS- en ZEEVAARTKUNDE en ENGELSCHE TAAL, aan jongelieden die voor den Zeemansstand worden opgeleid.

Om tot dat onderwijs te worden toegelaten wordt vereischt:

Onderdom niet beneden de 14 jaren.

Bewijs van goed gedrag van het Bestuur der woonplaats van den leerling.

Een af te leggen Examen in het lezen, schrijven en rekenen.

Zij die verlangen van deze instelling gebruik te maken, zullen zich moeten aanmelden bij Commissarissen, Maandags, Donderdags en Zaturdags, des morgens van 10 tot 12 uren, aan het Schoollocaal bij de Vischmarkt.

Commissarissen voornoemd,
D. KRAIJER.
A. HARMENS.
IJ. RODENHUIS Pzn.

*** Bevallen van eene Dochter F. POTMA, geliefd Echtgenoot van
[illegible], den 8 October 1852. T. HIEMSTRA.
[illegible] kennisgeving.

DOCKUM, den 8 October [illegible] [illegible] van eene [illegible] Zoon I. FOLKERTSMA, Echtgenoot van
T. STERRINGA Hz.

*** Heden beviel voorspoedig van eene welgeschapene Dochter J. M. BRUNINGS, hartelijk geliefde Echtgenoote van
Sneek, den 7 October 1852. W. T. STAM.
Eenige kennisgeving.

*** Heden morgen beviel zeer voorspoedig van eene Dochter, mijne geliefde Echtgenoote H. WIERSMA.
Dragten, 9 October 1852. E. J. ATTEMA, *Nots.*

DRONRIJP, den 2 October 1852. Heden avond werd ik in diepen rouw gedompeld, door het overlijden mijner dierbare Echtgenoot ANTJE J. ANDRINGA. Zij stierf na een lijden van eenige maanden, aan verval van krachten, in den ouderdom van 63 jaren, van welke ik meer dan 40 jaren, door een gelukkig huwelijk, met haar verbonden was.

KORNELIS P. KOOPMANS,
mede namens mijn' Zoon en Behuwddochter.

*** Heden overleed tot mijne innige droefheid, mijn waarde Echtgenoot NICOLAAS JOHANNES BOS, in den ouderdom van 37 jaren, na eene echtverbindtenis van omtrent 5 jaren, mij nalatende 8 Kinderen, waarvan 5 van een vorig huwelijk.
C. L. SMEDING,
Franeker, den 6 October 1852. Wed. N. J. Bos.
Algemeene kennisgeving.

BURGERLIJKE STAND.

Bij den Burgerlijken Stand te *Leeuwarden* zijn van den 5 tot en met den 11 Oct. 1852 aangegeven: 16 Geboren, 10 Overleden, Gehuwd 2 paren.

Opgave der Prijs en Aanvoer van *BOTER* en *KAAS*, den 8 October 1852, aan de Stadswaag te Leeuwarden.

BOTER, *f* 36. AANVOER: 801/4, 190,8 en 79/16 vaten.
KAAS, - 18 à *f* 22,25. » 8686 Ned. ℔.

Prijs-Courant der Effecten.

Amsterdam, den 9 October 1852.

NEDERLAND.

Werk. Schuld	$2\frac{1}{2}$	pCt.	$63\frac{1}{2}$	$63\frac{5}{8}$	$63\frac{9}{16}$
Dito dito. ..	3	»	$76\frac{1}{4}$		
Dito dito ...	4	»	$95\frac{11}{16}$	$95\frac{7}{8}$	$95\frac{3}{4}$
Amort.-Synd.	$3\frac{1}{2}$	»	$95\frac{1}{8}$		
Handel-Maats.	$4\frac{1}{2}$	»			

FRANKRIJK.

Obligatien....	3	pCt.	$73\frac{1}{4}$		

RUSLAND.

Ob. bij *H.* 1798/1816	5	pCt.	$107\frac{3}{4}$	$107\frac{7}{8}$	$107\frac{3}{4}$
dito dito 1828/1829	5	»	$106\frac{3}{8}$		
Dito bij dito..	4	»			
Geldl. te Londen	$4\frac{1}{2}$	»			

SPANJE.

Obligatien.....	1	pCt.	$24\frac{3}{4}$	26	$25\frac{13}{16}$
»	3	»	$50\frac{11}{16}$	$50\frac{3}{4}$	
» Binnenl. à 6/m	3	»	$46\frac{1}{8}$	$46\frac{7}{16}$	$46\frac{3}{8}$
Coupons Bewijzen.....			$2\frac{7}{8}$	3	
Amort. Schuld...			$6\frac{1}{4}$	$6\frac{3}{8}$	$6\frac{3}{8}$

PORTUGAL.

Te Londen....	5	pCt.	42		
»	4	»	$38\frac{1}{2}$	$38\frac{3}{4}$	$38\frac{3}{4}$

OOSTENRIJK.

Metaliek.......	5	pCt.	$77\frac{7}{8}$	$78\frac{3}{16}$	
» (nieuwe)	$2\frac{1}{2}$	»	$40\frac{1}{2}$	$40\frac{5}{8}$	
» » Amst.	5	»	$90\frac{1}{8}$		

Met. La. B. 5 pCt. 90; N. Mexik. $25\frac{1}{4}$; Gren. van 100 £ 22; Dito Uitg. $11\frac{9}{16}$, $\frac{3}{4}$; Ecuador $4\frac{1}{16}$; Venez. Uitg. $16\frac{1}{8}$; Met. 1851 $2\frac{1}{2}$ pCt. $40\frac{1}{16}$.

Zondag den 10 October.

Spaansche 1 pCts. $26\frac{1}{2}$, $\frac{5}{8}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{11}{16}$, $\frac{9}{16}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{3}{8}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{8}$, $\frac{3}{16}$. Binnenl. 3 pCts. $46\frac{7}{16}$, $\frac{1}{4}$, $45\frac{7}{8}$, $\frac{15}{16}$, 46. Bewijzen Coup. $3\frac{1}{16}$, $\frac{1}{8}$, $\frac{1}{16}$. Amortis. $6\frac{5}{8}$, $\frac{11}{16}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{7}{16}$. Portug. 4 pCts. $38\frac{7}{8}$. Fransche Oblig. 3 pCts. $73\frac{3}{4}$. Metaliek 5 pCts. 78. Dito $2\frac{1}{2}$ pCts. 1851 $40\frac{1}{16}$. Dito Nieuwe 5 pCts. $90\frac{1}{8}$. Dito La. B $90\frac{1}{8}$, $\frac{1}{16}$. Onbep. Mexik. 24.

In Spaansche 1 pCts. was heden de handel wederom zeer uitgebreid. Aanvankelijk werden dezelve tot veel verhoogde prijzen gretig van de markt genomen, doch zijn later ten gevolge van eenige winstrealisatien weder teruggegaan, zoodat zij slechts $\frac{1}{4}$ hooger dan gisteren blijven. Hetzelfde geldt alle overige soorten, waarin de omzet van minder belang was. Tot de overige genoteerde prijzen zijn slechts eenige geringe postjes omgezet.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN WONSERADEEL, zullen op Donderdag den 14 October 1852, des morgens ten 10 uur, in het Gemeentehuis te Bolsward, bij inschrijving en opbod, in het openbaar aanbesteden: Het OPBAGGEREN van den Mond van het MAKKUMERMEER voor de groote Zijlroede te Makkum, over eene gemiddelde lengte van 85 el en gemiddelde bodemsbreedte van 20 el.

Het bestek waarnaar deze uitdieping zal plaats hebben, ligt voor de gegadigden ter inzage ten Gemeentehuize van Wonseradeel te Bolsward en in het Schippershuis te Makkum; zullende op Woensdag den 13 October e. k., namiddags van 2 tot 4 uur aanwijzing in loco worden gegeven.

Bolsward, den 6 October 1852.
Burgemeester en Wethouders voornoemd,
T. MULIER.
De Secretaris,
J. BINKES.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN HENNAARDERADEEL, brengen ter kennis van de belanghebbenden, dat de in deze Courant van den 1 en 8 October 1852, uitgeschreven bijeenkomst van Kerkvoogden en Hervormde Floreenpligtigen te IJtens, op Donderdag den 14 Oct. 1852, des namiddags ten 2 uur, *niet zal plaats hebben.*

Wommels, den 9 October 1852.
Burgemeester en Wethouders voornoemd,
C. WICHERS WIERDSMA, *Burgemeester.*
E. H. TENCKINCK, *Secretaris.*

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN BARRADEEL, convoceren, ten verzoeke der betrokken Kerkvoogden, de Hervormde Floreenpligtigen van den dorpe *Sexbierum*, tegen Dingsdag den 26 dezer, 's voordemiddags ten elf ure, in de Kerk der Hervormden aldaar, ten einde: op te nemen en te sluiten de kerkerekening over 1851; — des goedvindende, de Kerkvoogden te magtigen: *a.* tot aankoop en verruiling van een Zitbank in de Kerk, *b.* tot verruiling van het aan de Kerk behoorend perceel Kooltjersland no. 903, groot 00,80,30 bunder, tegen een stuk Weidland van de Armvoogdij alhier, no. 740, groot 1,22,90 bunder, beide gelegen in het District van Ontvang Sexbierum, sectie C, en *c.* tot het doen Verbouwen van de Pastorie, met aanwijzing tevens van het daartoe benoodigde geld; — en eindelijk om vast te stellen de Kerkelijke Begrooting voor 1853.

Sexbierum, den 9 October 1852.
Burgemeester en Wethouders van Barradeel,
E. MANGER CATS, *Burgemeester.*
E. J. ALTA, *Secretaris.*

MR. DE CARPENTIER, Notaris te Koudum, zal, ten huize van *G. B. Groenhof*, Kastelein te Nijega, in de gemeente Hemelumer Oldephaert en Noordwolde, op Donderdag den 21 October 1852, des morgens 10 uur, publiek bij strijk- en verhooggeld, verhuren: Eene ZATHE en LANDEN, staande en gelegen te Nijega voornoemd, zijnde *de Diakonieplaats*, groot volgens kadastrale meting 19 bunder 25 roede 67 el; op Petri en 12 Mei 1853 vrij te aanvaarden en tot zoolang verhuurd aan *Harmen Arjens Huistra* en *Vrouw.*

De verhuring geschiedt voor den tijd van vijf jaren. Conditien zijn te vernemen bij den Notaris.

Verkoop van een Huis c. a., te Balk.

De Notaris C. J. JORRITSMA, te Sneek, zal, ten verzoeke van Mr. S. A. VERWEIJ, Procureur aldaar, als gelastigde van zijnen principaal, krachtens art. 1223 B. W., publiek veilen:

Eene HUIZINGE, met ERF en TUIN, staande en gelegen aan de Wijkeler Zijde, te Balk, ten Kadaster bekend gemeente Balk, sectie A, no. 151, ter grootte van 2 roede 70 el; bewoond door *Roelof Jeltes Kooiman* en anderen.

Wie gading maakt, kome Woensdag 27 October a. s., des avonds 7 uur, ten huize van *S. A. Dooper*, Kastelein te Balk. De Conditien van verkoop zijn te vernemen ten Kantore van genoemden Notaris.

Al die iets te vorderen heeft op de Nalatenschap van ADAM F. TEN CATE, in leven Bakker te Sneek, gelieve daarvan *franco* opgave te doen ten Kantore van Notaris JORRITSMA aldaar, vóór den 26 October a. s.

Het BOELGOED van LEVENDE HAVE, BOERENREEUW, GEREEDSCHAPPEN, MEUBELEN en HUISGERADEN, ten sterfhuize van de Wed. *HARMEN FREERKS ABMA*, te *Wommels*, is bepaald op ZATURDAG DEN 23 OCTOBER 1852.

Verkoop eener Winkelhuizinge en Pakhuis, te Harlingen.

De Notaris Mr. J. D. van der PLAATS, te Leeuwarden, zal, op Woensdag den 20 October 1852, 's namiddags te 4 uur precies, in het Heeren Logement bij *D. Minnema*, te Harlingen, provisioneel veilen:

1. Eene hechte, met betimmerde WINKELHUIZINGE, met PLAATS, staande en gelegen aan de Voorstraat te Harlingen, wijk C, no. 41, Kadaster sectie A, no. 371, waarin een Tabaks-Fabriek en eene Kruideniers-affaire gedreven wordt.
2. Een ruim PAKHUIS, aan de Noorderhaven aldaar, sectie A, no. 372, met kapitale Zolders, waarin eene Kaarsenmakerij.

Thans bewoond door den Heer *N. C. Sombeek c. s.*

Den 12 November 1852 te aanvaarden.

Voormelde perceelen zijn inmiddels *uit de hand te koop*, waarvan Conditien te vernemen bij den Notaris.

VEE-BOELGOED.

De Notaris OEBERIUS, te Sint Anna-Parochie, zal, op Donderdag den 14 October 1852, des namiddags ten 2 ure, ten Strandhuize onder Sint Anna-Parochie, door *C. J. Kuiken* bewoond, op crediet, verkoopen:

7 BULLEN en 20 LAMMEREN, behoorende tot de contributie de Bildt-Polders, benevens eenig HOORNVEE, aangevoerd door *J. E. Visser* van Ameland.

De Notaris LEDEBOER, te Bolsward, gedenkt, ten overstaan van den Griffier P. VISSER, te Hindeloopen, op Vrijdag den 15 October 1852, des namiddags 2 uur, aan de Zeesluis te Workum, tegen gereed geld te verkoopen:

Het HOL of CASCO van het in de afgeloopene week nabij Workum gestrand Zweedsch Schoonerschip *Oscar*, Kapitein *Tollesson*, benevens de daarvan geborgene INVENTARIS.

Verkooping van eene Zathe en Landen, te Westhem.

De Notaris LEDEBOER, te Bolsward, zal, ten verzoeke van de Heeren S. W. HOEKSTRA, Cand.-Nots. en G. ZANDSTRA, Notaris, beide te Wommels, op Woensdagen den 27 October 1852, provisioneel en den 10 November daaraanvolgende finaal, telkens des middags ten 2 ure, ten huize van *A. P. Sinnema*, Kastelein te Nieuwland, publiek verkoopen:

Eene zeer uitmuntende ZATHE en LANDEN, met HUIZINGE, SCHUUR, geteekend no. 10, HIEMING, HOVING en PLANTAGIE c. a., staande en gelegen te Westhem, groot volgens kadastrale meting 33 bunder 32 roede 60 el (91 pond.), gemeente Nieuwland, sectie E, nos. 157, 160, 161, 162, 163, 164, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197 en 389, alle Greidlanden, zeer geschikt voor afgraving, hebbende een belastbaar inkomen van *f* 1416,48, over het geheel belast met 17 floreen 16 stuivers dijkschatting, *f* 240,28 jaarlijksche grondlasten en *f* 6,30 eeuwige rente aan de Diaconie van Wolsum en Westhem; thans in huringe bij *Hotse Jacobs Rusticus* en *Vrouw* voor *f* 1100 's jaars, boven alle hoe ook genaamde lasten en bezwaren, als welke alle voor de huurders komen.

Op St. Petri en Mei 1855 vrij te aanvaarden.

En zulks in 10 perceelen met regt van zamenvoeging, breeder bij Boekjes omschreven, welke met- en benevens de Kaarten, te bekomen zijn ten Kantore van Nots. LEDEBOER en den Heer S. W. HOEKSTRA.

Verkooping eener Zathe en Landen, te Hennaard.

De Notaris E. T. KUIPER, te Bolsward, zal, ten verzoeke van de Heeren G. ZANDSTRA, Notaris en S. W. HOEKSTRA, Cand.-Notaris te Wommels, ingevolge regterlijke autorisatie, op Woensdag den 20 October 1852, des namiddags 2 uur, ten huize van *A. E. Struiksma*, aldaar, finaal presenteren te verkoopen:

Eene zeer uitmuntende ZATHE en LANDEN, met hechte STELPHUIZING en SCHUUR, MELKKELDER, LIJTSHUIS, HIEMING, HOVING, TUIN en PLANTAGIE c. a., te Hennaard, groot volgens Kadaster 28 bunder 10 el, de Landen alle Greide, van zeer goede kwaliteit, in de Grondlasten aangeslagen naar een inkomen van *f* 980,69, belast met 20 floreen 27 stuivers binnendijkschatting en bezwaard met *f* 66,30 jaarlijks maalgeld; door de mede-eigenaren *D. U. Boorsma* en *Vrouw* bewoond voor *f* 1585 in het jaar, boven alle lasten en bezwaren, exempt de grondbelasting; op Sint Petri en Mei 1853 vrij te aanvaarden, en zulks in elf perceelen, met regt van zamenvoeging; waarop geboden is als volgt: Huis en Schuur, perc. 1 *f* 2325, en per 36½ roede op de Landen van perc. 2 *f* 425, perc. 3 *f* 391, perc. 4 *f* 335, perc. 5 *f* 401, perc. 6 *f* 375, perc. 7 *f* 400, perc. 8 *f* 320, perc. 9 *f* 320, perc. 10 *f* 360, perc. 11 *f* 334, over het geheel *f* 30,658,75.

Nieuwe Planken, Juffers enz.

R. BLOEMBERGEN SANTEE, te Leeuwarden, zal, op Vrijdag den 15 October 1852, des voormiddags 10 uur, bij *R. J. Niemendal* aldaar, verkoopen: Eene partij NIEUWE PLANKEN van differente lengte, breedte en dikte, JUFFERS, zoomede eenige BERKOENS en HEKKEN.

Bij geslotene briefjes te huur voor vijf jaren, van Petri en Mei 1853 tot 1858:

Eene ZATHE en LANDEN, nu groot wordende volgens het Kadaster 48 bunder 40 roede 60 el (132 pondem.), allen Weid- en Hooilanden; thans geheel en gedeeltelijk in gebruik bij *Johannes Alberts Klijnsma* en *Gerlof Scholtes Sietsma*, te Eesterga. Condities te vernemen bij J. J. DONKER, te Lemmer en bij J. G. PATER, in de Groote Kerkstraat te Leeuwarden. Zullende de briefjes bij laatstgemelden vóór of op den 22 October aanstaande *franco* moeten ingeleverd worden.

ER WORDT TE HUUR GEVRAAGD, met November e. k. te aanvaarden: Een HUIS, bij voorkeur met een TUINTJE. Opgave van stand, ruimte en huurprijs worden verzocht *onder letters A. B.* bij A. VAN ZUIJLEN, op de Nieuwestad te *Leeuwarden*.

De Ondergeteekende berigt bij deze, dat hij zijn handel in BINNEN- en BUITENLANDSCHE EFFECTEN, met al wat tot dat vak behoort, wegens langdurige ongesteldheid gequiteerd en overgedragen heeft aan zijne Neven de Heeren S. J. en L. REIJZER alhier, welke hij aanbeveelt, — onder dankbetuiging voor het gedurende eene reeks van jaren genoten zedelijk vertrouwen; — voorts bij deze een ieder verzoekende, welke eenige *vordering* ten laste van den Ondergeteekende mogt hebben, zulks binnen 4 weken na heden ten zijnen huize op den Ewal op te geven.

Leeuwarden, den 1 October 1852. E. SAMUEL REIJZER.

Ingevolge bovenstaande advertentie, nemen de Ondergeteekenden de vrijheid zich in den aan hen overgedragen handel in BINNEN- en BUITENLANDSCHE EFFECTEN, bij deze minzaam aan te bevelen, in de hoop van door eene accurate en prompte bediening, zich dat vertrouwen waardig te maken, dat hun Oom de Heer E. SAMUEL REIJZER gedurende eene reeks van jaren zoo ruimschoots heeft mogen genieten.

Leeuwarden, den 1 October 1852. S. J. & L. REIJZER.

LEES HIER.

De Ondergeteekende heeft de eer het navolgende kenbaar te maken:

Dat hij als Kapitein en eigenaar van het Schip genaamd *de Arora*, zich op de Pekel-A bij den Heer *Tiktak* had geassureerd, voor de somma van *f* 5000.

Dat hij het ongeluk had, in van zijn evengemeld schip in de maand November van 1851, door stormweêr te verliezen, hetgeen overbekend is.

Dat hij van dat ongeval, kennis aan bovengenoemden Heer Directeur van de assurantie op de Pekel-A, had gegeven, met verzoek, om de geledene schade vergoed te zien, waarvoor hij was ingeschreven, met daar te boven eene maand winterloon; in plaats van hieraan te voldoen van hem vijf duizend gulden niet te betalen, heeft men kunnen goedvinden hem toe te kennen, in het geheel *f* 3000, niettegenstaande dat men hem naar de som van *f* 5000 heeft laten betalen.

... dat hij vermeent, geene ondienst te doen aan het geëerd ... vrienden en belanghebbenden, dit een en ander kenbaar te maken.

... 6 October 1852. J. van BEEN.

F. M. H. COHEN, TANDMEESTER ... te ... voor Deftsmannen te Groningen,

VAARDIGER van KUNSTTANDEN en GEBITTEN en overige bekende ... sieke MOND-HULPMIDDELEN, is alhier gelogeerd bij den Heer W... VEEN, den 15, 16, 17, 18 en 20 dezer, en den 19den zal hij te ... zijn bij Mejufvrouw de Wed. BARLAGE.

Wij ontvingen dezen morgen eenen brief uit Haarlem, van den volgenden inhoud:

Mijn Heer en Vriend!

Ik zend u op nieuw een bewijs, dat de Goldbergersche Kettingen niet genoeg aanbevolen kunnen worden.

Een man, die gedurende verscheidene jaren in de Polders werkzaam is, sedert lang aan rheumatische pijnen leed, kwam mij dezer dagen met groote blijdschap zijne algeheele genezing berigten door het gebruik van eenen Goldbergerschen Ketting, dien hij bij ons gekocht heeft. Hij is nu weêr vlug en sterk, zonder pijn, en gevoelt zich weder regt gelukkig. Hij werkt thans in de Haarlemmermeer, wil gaarne een getuigschrift geven als het verlangd wordt en verzoekt, dat wij zijne genezing zooveel mogelijk algemeen bekend maken.

Haarlem, Vriendschappelijk, enz.,
den 22 September 1852. J. v. EK,
Firma de Wed. DE LANGE en v. EK.

De ECHTE KETTINGEN zijn voor *f* 1,80, *f* 2,70, *f* 3,60, *f* 5,40 in de onderstaande Depôts te verkrijgen:

Amsterdam, *Verkoophuis*; Akkrum, *Pieter K. de Groot*; Bolsward, *S. S. Oosterbaan*; Dokkum, *A. Schaafsma*; Franeker, *K. Drager*; Gorredijk, *S. G. Zwart*; Harlingen, *P. L. Mirande Pz.*; Heerenveen, *G. Overdiep* en Gebr. *Padberg en Co.*; Hindeloopen, *David de Jong*; Kollum, *C. Nihot*; Leeuwarden, *S. P. Postma* en *J. J. van Haagen*; Meppel, Wed. *Branderhorst*; Sneek, *P. T. Potma*.

De Pillen van Holloway

WORDEN ALGEMEEN GEBRUIKT, BIJ GEBREK VAN SPIJSVERTERING, MAAG- EN LEVERZIEKTEN.

Kapitein *Smith*, te Poplar woonachtig, welke een groot gedeelte van zijnen leeftijd op zee en in de warme luchtstreken doorbragt, was sedert geruimen tijd lijdende aan leverziekte en maagkwaal in een zoo hoogen graad dat hij aan zijn herstel begon te wanhopen. Hij had reeds onderscheidene zoo in- als buitenlandsche Geneesheeren geraadpleegd, zonder de minste verbetering van zijnen toestand te ondervinden. Eindelijk begon hij de Pillen van *Holloway* te gebruiken, en in weinig weken tijds was hij geheel hersteld.

Zijn op *franco aanvrage*, *à contant*, te bekomen: aan het Hoofddepôt, bij den Heer J. STRAATMAN, te 's Hertogenbosch; J. C. H. VAN HARINXMA, te Leeuwarden; Wed. H. A. BINKSMA, te Harlingen; alsmede te Londen, Strand 244, *Holloway's Etablissement*.

Billardpartij te Woudsend,

bij WIELSMA, op een nieuw modern Billard, op Donderdag e. k.,

PRIJS en PREMIE worden nader bepaald.

Aangifte 's morgens van 10—11 uur.

A. W. WILLEMS, Apothecar te Groningen, verlangt ten spoedigste een LEERLING. Brieven *franco*.

Een BAKKERSKNECHT, werk begeerende, kan met 12 November e. k. geplaatst worden. Adres met *franco* brieven letter A. bij den Boekverkooper L. BRANDENBURGH, te Workum.

LET WEL.

In eene kleine burgerhuishouding te *Harlingen*, bestaat gelegenheid tot het plaatsen van één of twee KOSTGANGERS.

Tot nadere informatien hieromtrent vervoege men zich in persoon of met *franco* brieven bij R. KLEIN, Boekdrukker aldaar.

Van DRUTEN en BLEEKER, te Sneek, geven uit:

Ien Winterjouns Gearkomste by Jolle Boer,

troch EMAN, 48 pag. in kl. 8°. *f* 0,25.

STAATHUISHOUDKUNDIGE HARMONIËN,

DOOR FRED. BASTIAT, UIT HET FRANSCH OVERGEBRAGT DOOR Mr. C. M. A. SIMON VAN DER AA, EERSTE AFLEVERING.

Dit belangrijk geschrift dat, volgens het oordeel van deskundigen, het beste werk van den eenigen BASTIAT is, zal in circa 5 afleveringen van gelijken omvang als deze compleet zijn. Om het algemeen verkrijgbaar te stellen, hebben de Uitgevers den prijs zoo laag mogelijk, van 144 pag. op slechts 90 Cts. gesteld. Zij behouden zich voor, dien bij de uitgaaf der laatste aflevering te verhoogen.

GESCHIEDENIS VAN DEN JONGSTEN TIJD,

SEDERT DEN VAL VAN NAPOLEON TOT OP ONZE DAGEN, door Dr. K. HAGEN, VRIJ BEWERKT NAAR HET HOOGDUITSCH DOOR Mr. P. BOSSCHA, 3 Deelen in gr. 8vo, *f* 12,50.

Aan allen, die belang stellen in de kennis der Wereldgebeurtenissen sedert 1815, wordt dit allerbelangrijkst Werk zeer aanbevolen.

Mede zijn nog eenige Exemplaren voorhanden van:

Minne Jorrits Reis nei it Kollumer Oproer,

bescreauwn troch Dr. E. HALBERTSMA, à 30 Cts.

Bij R. J. SCHIERBEEK, te *Groningen*, is uitgegeven:

VOOR LEESGEZELSCHAPPEN.

H. SCHMIDT, ZEEMAN-VERHALEN en SCHIPPERS-SPROOKJES, door een Oud Zeeman, *f* 2,60.

G. P. R. JAMES, HET KASTEEL EHRENSTEIN, naar het Engelsch door S. W. MOULIJN, 2 deelen, *f* 6,25.

C. LEVER, ARTHUR OLEARY'S OMZWERVINGEN EN OPMERKINGEN, 2de uitgave. 2 deelen, *f* 4.

DRENTHINA. PROZA EN POËZIJ, verzameld door C. VAN SCHAICK, 2 deelen, *f* 2,60.

C. VAN SCHAICK, DE ERFENIS, een Drentsch verhaal; en andere kleine romans en verhalen, 2 deelen, *f* 2.

HENRY, Sen., KAREL VERNON, *een Trans-Atlantisch verhaal uit Jamaika*, 2 deelen, *f* 5.

BLOEMEN UIT DEN VREEMDE, overgeplant op Nederlandschen bodem, door E. A. v. G, *f* 3.

H. E. R. BELANY, DE LANDVERHUIZERS NAAR TEXAS, 2de uitgave, 2 deelen, *f* 3,60.

VERGEET MIJ NIET. Romantische verhalen, oorspronkelijk en vertaald, 2 deelen, *f* 1.60.

Mr. A. MODDERMAN, BIJDRAGEN TOT DE HUISHOUDKUNDE, *in spreekwijzen, spreuken en spreekwoorden*, *f* 1,50.

Alsmede (te zamen met J. B. WOLTERS):

VLAAMSCHE POËZIJ,

BLOEMLEZING UIT DE WERKEN DER ZUID-NEDERLANDSCHE DICHTERS VAN ONZEN TIJD,

DOOR

J. J. A. GOEVERNEUR en W. HECKER,

gr. 12mo, à *f* 1,90.

Hetzelfde in blaauw Engelsch Linnen met Vergulde Stempels, à *f* 2,50.

TER LEEUWARDER COURANT-DRUKKERIJ.